

Rehberlik Açısından Velilerle İlişkiler

Dr. Nilüfer Voltan - ACAR (*)

GİRİŞ :

Gerek okul yöneticileri ve gerekse okuldaki eğitim-öğretim hizmetini yürüten diğer görevliler, öğrencilerin ailelerini tanımadan, öğrenciler hakkında gerçekleri yeterince bilemezler, Ailelerle kurulan ilişkiler, öğrenciler hakkında daha geniş kapsamlı bilgiler edinilmesini ve dolayısıyla daha hoşgörülü ve uygun eğitim ortamlarının hazırlanabilmesini sağlar. Ayrıca bu ilişkiler yoluyla veliler de okul ve çocukları hakkında daha sağlıklı bilgiler edinirler.

Diğer yandan okul rehberlik programı, yalnızca okul içi etkinliklerle değil, aynı zamanda çevredeki kişi ve kurumlarla yapılan işbirliği yoluyla daha sağlıklı bir biçimde yürütülebilir. Aile, bu kişi ve kurumların başında gelir. Öğrenciye yapılacak rehberlik yardımının, etkili ve sürekli olabilmesi için velilerin de anlayış ve katılımının sağlanması gerekmektedir (Tan, 1976).

Rehber danışmanlar, yalnızca öğrenci ve okul yönetimi için değil, aynı zamanda veliler ve toplum için de danışmanlık görevini yürütmek zorundadırlar.

VELİLERLE İLİŞKİLERİN AMAÇLARI :

Rehber danışmanlar, velilerle ilişki kurarken belli amaçlar çerçevesinde harekete geçmelidirler. Bu amaçlar :

1 **Okulun, öğrencinin, çevrenin ve rehberlik olanaklarının velilere tanıtılması :** Okul çalışmalarının ve okuldaki rehberlik hizmetlerinin velilere tanıtılması ve okulda öğrenciler için neler yapıldığı

(*) H Ü Eğitim Fakültesi. Eğitim Bilimleri Bölümü

konularında bilgi verilmesine yöneliktir. Böyle bir tanıtıcı çalışma, velilerin çocukları için önerilen davranışları yönlendirebilmeleri açısından da yararlıdır (Ericson ve Smith, 1956; Mc Whirter ve Voltan-Acar, 1985). Okuldaki hizmet ve olanaklardan çocuğun eğitiminde nasıl yararlanacakları konusunda velilerin aydınlatılmasının, eğitimin niteliğini artırıcı katkısı vardır.

Öğrenci hakkında veliye bilgi vermek, ana-babaya çocuğunu tanıtmak gerekir. Çocuğun yetenekleri, okuldaki durumu, gelişim özellikleri, kapasiteleri, geleceğe ilişkin düşünceleri, başarı durumları, sağlığı, gereksinimleri ve sorunları hakkında velilere açık ve güvenilir bilgiler verilerek aydınlatılırlar. Böylece velilerle çocukları arasındaki ilişkiler, daha düzgün ve sağlıklı olur.

Öğrencinin eğitim yaşamında etkisi olan çevre olanaklarının velilere tanıtılması, okul aile ilişkilerinin önemli amaçlarından biridir. Eğitim kurumları, sağlık kuruluşları, mesleki örgütler, velilere öncelikle tanıtılması gereken çevre kaynaklarıdır. Bunlardan nasıl yararlanılacağı konusunda velilere bilgi verilerek öğrencilerin bir bütün olarak gelişmeleri için gerekli koşulların hazırlanmasında onlara yardımcı olunmalıdır (Gibson ve ark., 1973).

2. Velilerden öğrenci hakkında bilgi alma ve rehberlik çalışmalarına velilerin katkısını sağlama : Okul rehberlik örgütü öğrencilerin sorunlarıyla daha bilinçli ilgilenebilmek için, öğrencinin evindeki ilişkiler, tutumlar, inançlar konusunda yeterince bilgi sahibi olmalıdır. Bu da ancak, velilerle yapılan uyumlu işbirliği sonucunda sağlanabilir. Ailenin, okulun ve çevrenin çabaları okulda birleştirilerek daha etkin ve yoğun rehberlik hizmetinin yürütülmesi sağlanabilir (Gibson ve ark., 1973). Velilerle karşılıklı etkileşim, aynı zamanda rehberin geliştirmesine de katkıda bulunur.

3. Velilere yardım (rehberlik) ve eğitim : Velilere rehberlik, ailelerin, çocuklarını daha iyi tanımaları, gerekli davranış değişikliklerini sağlamaları, sorunları çözmelerine yardımcı olmaları ve çocukların gelecekleri hakkında daha sağlıklı düşünüp karar vermeleri için ailelere yapılan yardımı kapsamaktadır.

Bu rehberlik, özellikle sorunlu çocukların sorunlarının kavranmasında ve çocuk-aile sürtüşmelerinde ana-babalarla yapılan terapötik çalışmaları da içine almaktadır. Diğer yandan çocuğu doğrudan etkilediği için, ailenin boşanma, geçimsizlik, hastalık ve benzeri sorunlarında rehberlik programı, aileye yardımcı olabilir.

Okul - Veli İlişkilerini Geliştirme Yöntemleri.

Değişik yollarla okul-veli ilişkileri geliştirilebilir. Bunlar:

1. **Yazışmalar yoluyla ilişkiler geliştirme** : Okulu, rehberlik programını ve ailelerin sağlayabilecekleri destekleri açıklayan bir yazı velilere gönderilir. Ortaya çıkan tepkilere göre çalışmalar yönlendirilir.

2. **Görüşme** : Velilerle gerektiğinde tek tek görüşerek okul, öğrenci ve rehberlik programı hakkında bilgi verilir; görüş alış verişinde bulunulur. Veli, okula çağrılabilir gibi ev ziyaretleriyle de görüşme yapılır.

3. **Günler ve toplantılar düzenlemek** : Veli günleri, meslek günleri düzenleyerek, ya da okul aile birliği toplantılarından yararlanılarak, velilere okul, rehberlik servisi ve çevre olanakları tanıtılır. Veli toplantılarında öğrencilerle ilgili bilgiler verilerek veliler aydınlatılır. Rehberlik servisinin amaçları, yararları, nasıl yürütüldüğü konularında açıklamalar yapılarak rehberlik hizmeti tanıtılır.

Sonuç ve Özet :

İnsanı tek başına bir birey olarak değil, içinde bulunduğu çevreyle bir bütün olarak inceleme, ele alma eğiliminin ağırlık kazandığı günümüzde, öğrencilerin bir bütün olarak gelişmelerinin sağlanmasında okul-veli ilişkilerinin önemi büyüktür. Bu çok yönlü etkileşim çalışması, ülkenin her yönden kalkınmasına katkıda bulunacak, sağlıklı, bilgili ve üretici kuşakların yetiştirilmesine yardımcı olacaktır. Bu nedenle okul-veli ilişkileri dar kapsamlı ve sınırlı olarak ele alınacak bir günlük çalışma olmayıp, geniş kapsamlı ve ileriye yönelik düşünce ve etkinliklerle yürütülmesi gereken temel bir görevdir.

K A Y N A K Ç A

Ericson. C ve Smith. G Okullarda Rehberlik Servisleri: Teşkilat ve İdare. İstanbul: Maarif Basım Evi. 1956

Gibson. R ve ark. The Development and Management of School Guidance Programs New York: William C. Brown Co., 1973.

Mc Whirter. J Voltan-Acar. N. (Çocukla İltişim. Ankara: Nüve matbaası, 1985 (dizgide)

Tan, H. Rehberliğin Esasları. Ankara: Ayyıldız Matbaası. 1976.